

Univerza v Ljubljani

Pravna fakulteta

**KRŠITEV OSEBNOSTNIH PRAVIC S PROTIPRAVNIM RAZKRITJEM
OSEBNIH PODATKOV ZARADI VIDEONADZORA**

(magistrsko diplomsko delo)

Maja Krištofelc

Mentorica: Prof. dr. Barbara Novak

Ljubljana, september 2018

Zahvaljujem se Prof. dr. Barbari Novak za strokovno pomoč in nasvete pri izdelavi magistrske diplomske naloge. Zahvaljujem se tudi svojim staršem, ki so me podpirali pri študiju, in prijateljem za njihovo potrpežljivost.

POVZETEK

Primarni namen videonadzora je zaščita ljudi in premoženja pred kriminalnimi dejanji. Z razvojem tehnologije in povečanjem potrebe po varnosti posameznikov in premoženja prihaja do vse večje uporabe videonadzora. Danes lahko video kamere opazimo že na vsakem koraku, na primer na ulicah, v trgovinah, v gostinskih lokalih, pred šolami ali v zdravstvenih domovih. Veliko posameznikov uporablja videonadzorni sistem tudi za domačo uporabo.

Zavedati se moramo, da lahko z videonadzorom pride do posega v osebne pravice posameznikov (pravice do zasebnosti, pravice do osebne varnosti in telesne nedotakljivosti, pravice do zasebne lastnine, pravice do samoodločbe in pravice na lastni podobi). Te pravice so zagotovljene in varovane z Ustavo Republike Slovenije. Pravica do zasebnosti je ena izmed temeljnih človekovih pravic, ki pa je zaradi hitrega razvoja tehnologije vse bolj ogrožena. Interes posameznika, da z uporabo videonadzornih sistemov zavaruje svojo lastnino, prihaja torej v konflikt z varstvom interesov in pravic drugih posameznikov.

Osrednja tema mojega magistrskega diplomskega dela je opredelitev videonadzora v naši zakonodaji in povezava z osebnostnimi pravicami. Podrobneje sem raziskala, kje vse prihaja do kršitev osebnostnih pravic zaradi nezakonitega izvajanja videonadzora. Pred leti je bil odmeven primer nezakonitega izvajanja videonadzora v garderobah Emporiuma. Informacijski pooblaščenec je ugotovil težak poseg v zasebnost in dostojanstvo posameznikov, zato je izrekel plačilo globe. Ugotovila sem, da v praksi prihaja do veliko kršitev z uporabo videonadzora, ljudje pa se jih velikokrat niti ne zavedamo.

Ključne besede: videonadzor, osebna pravica, varstvo osebnih podatkov, kršitev, zasebnost, osebna varnost

SUMMARY

The basic purpose of video surveillance is to protect people and property against criminal acts. The development of technology and an increase in safety awareness have led to a wider use of video surveillance systems. Nowadays video cameras can be spotted anywhere, for example, in stores, in restaurants and cafes, in health centres and in front of schools. Usage of home video surveillance systems has also increased.

It is important to point out, that video surveillance might violate personality rights of individuals (right to privacy, right to personal safety and physical integrity, right to private property, right to self-determination and right of personal portrayal). These rights are guaranteed and protected by the Constitution of the Republic of Slovenia. Furthermore, the right to privacy is one of the fundamental human rights, which is lately at risk due to the rapid development of technology. In brief, the interest of individual to protect his property with the use of video surveillance affects interests and rights of other individuals.

The main theme of my thesis is the legal definition of video surveillance in our legislation and its relation to personality rights. Moreover, I researched possible violations of personality rights due to illegal use of video surveillance. For example, a few years ago there was a resounding case of illegal use of video surveillance in the dressing rooms of Emporium. Information Commissioner decided that in this case privacy and dignity of individuals were heavily violated, therefore the company was issued a fine. I came to a conclusion that in practice there are a lot of violations of personality rights violation connected to video surveillance, which often stay undetected.

Key words: video surveillance, personality rights, personal data protection, violation, privacy, personal safety

KAZALO

1. UVOD	6
2. SPLOŠNO O VIDEONADZORU	8
3. PRAVNI VIRI, KI UREJAJO VIDEONADZOR IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV ...	10
3.1 Mednarodne pogodbe.....	10
3.2 Ureditev na ravni EU	11
3.3 Ustava.....	12
3.4 Zakonska ureditev	12
4. UREDITEV VIDEONADZORA PO ZVOP-1	14
4.1 Videonadzor dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore	15
4.2 Večstanovanjske stavbe	17
4.3 Videonadzor delovnih prostorov.....	18
5. OSEBNOSTNE PRAVICE IN VIDEONADZOR.....	20
5.1 Kolizija pravic pri izvajanju videonadzora	21
5.1.1 Pravica do zasebnosti	22
5.1.2 Pravica do osebne varnosti in telesne nedotakljivosti	23
5.1.3 Pravica do zasebne lastnine	24
5.1.4 Pravica do samoodločbe	24
5.1.5 Pravica na lastni podobi	25
6. PRAVNE POSLEDICE NESPOŠTOVANJA DOLOČB O VIDEONADZORU	26
6.1 Varstvo osebnostnih pravic	27
7. PRIMERI KRŠITEV OSEBNOSTNIH PRAVIC IN NEZAKONITO IZVAJANJE VIDEONADZORA	30
8. ZAKLJUČEK	34
9. LITERATURA	35
10. SODNA PRAKSA	36
10.1 SODNA PRAKSA ESČP.....	36
10.2 SLOVENSKA SODNA PRAKSA	36
10.3 TUJA SODNA PRAKSA	36
11. PRAVNI PREDPISI.....	37
12. SPLETNI VIRI.....	38

1. UVOD

Varnost in zasebnost postajata vedno bolj pomembni, a čedalje bolj redki dobrini. Vse večja uporaba modernih tehnologij s seboj prinaša nekontrolirane posege v pravice posameznikov. Velikokrat ne vemo, kakšne posledice lahko prinašajo takšni posegi. Z uporabo videonadzora je močno ogrožena ena izmed temeljnih osebnostnih pravic, to je pravica do zasebnosti, saj se ne zavedamo, da nas lahko dandanes vidijo in snemajo na vsakem koraku. Menim, da bi bilo treba več pozornosti nameniti temu, da ugotovimo, kdaj so posegi v osebnostne pravice dopustni in na drugi strani kaznovati zlorabe ter preprečiti take posege. Vprašamo se lahko, ali se moramo ljudje odpovedati svoji zasebnosti zgolj zaradi tega, ker bi se lahko na podlagi video posnetkov ugotovilo morebitno identiteto storilcev kaznivih dejanj.

Videonadzor ima več različnih namenov, med katerimi sta glavna varovanje ljudi in premoženja, v delovnih prostorih tudi varovanje tajnih podatkov in poslovnih skrivnosti.

Video kamere postajajo vse cenejše in dostopnejše ter omogočajo spremljanje žive slike preko omrežne povezave in računalnika ali mobilnega telefona. Danes video kamere vidimo že povsod, tako na ulicah, avtobusih, železniških postajah, v trgovinah, pred šolami, v gostinskih lokalih, zdravstvenih domovih in drugih javnih prostorih, nekateri jih uporabljajo tudi za osebno in domačo uporabo, drugi pa tudi za spremljanje zaposlenih na delovnem mestu ali vsaj snemanje prihoda ali odhoda zaposlenih na delovno mesto. Sprašujemo se, ali so take video kamere postavljene v skladu s pravnim redom, ki velja v Sloveniji, in ali smo ogroženi, ko nas nekdo opazuje brez našega zavedanja in na ta način zlorablja naše osebnostne pravice.

Družba, v kateri posameznik nima zaupanja do soljudi in ima občutek, da nima več zasebnosti, ker se njegovi osebni podatki obdelujejo brez njegove vednosti in v nesorazmernem obsegu, saj ga video in avdio snemajo, je družba, v kateri ni prostora za kreativnost, ki je gonilo napredka.¹

Osrednja tema mojega magistrskega diplomskega dela je opredelitev videonadzora v naši zakonodaji in povezava z osebnostnimi pravicami. Obravnavala sem tudi pravne vire, ki opredeljujejo videonadzor in osebnostne pravice ter analizirala nekatero domačo in tujo sodno prakso. Zanimale so me predvsem kršitve, ki jih povzročajo fizične ali pravne osebe z izvajanjem videonadzora, zato sem proučevala zlasti odločbe in mnenja Informacijskega pooblaščenca, ki je med drugim pristojen za varstvo in obdelavo osebnih podatkov.

¹ Letno poročilo informacijskega pooblaščenca za leto 2011 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2011.pdf (2. 8. 2018).

Namen magistrskega diplomskega dela je raziskati, na katerih področjih prihaja do kršitev in protipravnih posegov v osebnostne pravice. Med pisanjem magistrskega diplomskega dela je pričela veljati Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679 z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Uradni list L 119, 4. 5. 2016 – v nadaljevanju Splošna uredba o varstvu podatkov), ki je prinesla veliko novosti v evropski pravni red, posledično tudi v slovenskega, glede varstva osebnih podatkov.

2. SPLOŠNO O VIDEONADZORU

Danes je videonadzor le ena izmed možnosti, s katerimi lahko nadzorujemo druge posameznike. Video kamere lahko zasledimo praktično povsod, tako na javnih kot na zasebnih površinah. Primarni namen videonadzora je zaščita ljudi in premoženja pred kaznivimi dejanji. Povpraševanje po video kamerah se zaradi učinkovitosti in cenovne dostopnosti iz leta v leto povečuje, saj si jih lahko privoščijo vse več ljudi. Tako prihaja do številnih zlorab s strani posameznikov, ki uporabljajo videonadzor v nasprotju z našo zakonodajo.

Za videonadzor v najširšem smislu štejejo uporabo video kamer za sistematično snemanje, prenos in shranjevanje žive slike z ene lokacije na drugo, praviloma z namenom zagotavljanja varnosti. Prav tako se za videonadzor štejejo tudi rešitve, ki zajemajo zgolj prenos žive slike brez snemanja (t. i. podaljšano oko).² Treba je razlikovati med videonadzorom in video snemanjem. Pri videonadzoru gre lahko za sistematičen, stalen, občasen ali avtomatičen nadzor, kjer se spremlja dogajanje v realnem času. Za video snemanje pa je značilno, da se trajno pusti sled na določenem nosilcu informacij, kar omogoča ponovno predvajanje, zamrznitev ali približevanje posnetka.³

Obstajajo določeni kriteriji dopustnosti za vzpostavitev videonadzora, in sicer: kaj se bo nadziralo oziroma kraj nadzora, kakšna bodo sredstva nadzora, kakšen bo čas nadzora, ali bo skrit ali odkrit nadzor in kakšen bo namen nadzora.⁴

Če posamezniki uporabljajo videonadzor za domačo uporabo, Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 94/07 – v nadaljevanju ZVOP-1) ne pride v poštev,⁵ vendar pa kamere ne smejo biti usmerjene na prostore, ki niso v posesti tistega, ki izvaja videonadzor. Če posameznik meni, da so mu bile kršene njegove osebne pravice zaradi nezakonitega izvajanja videonadzora, ima na voljo pravno varstvo, kar bom podrobneje opisala v nadaljevanju.

Glede na določila ZVOP-1 je osebni podatek katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika, ne glede na obliko, v kateri je izražen. Posameznik je določena ali določljiva fizična oseba, na katero se nanaša osebni podatek.⁶ Torej je video posnetek posameznika osebni podatek, če je posameznik na njem vsaj določljiv, to pomeni, da se ga lahko identificira na način, ki ne povzroča velikih stroškov, napora ali ne zahteva veliko časa. Na drugi strani pa

² Smernice glede izvajanja videonadzora informacijskega pooblaščenca na URL:

https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018).

³ Novak B., Pravniki 9-10/1999, str. 532.

⁴ Novak B., Pravniki 9-10/1999, str. 533.

⁵ Tako določa 7. člen ZVOP-1.

⁶ Izhaja iz 2. točke 6. člena ZVOP-1.

video posnetek, na katerem se posameznika ne da identificirati, ne more biti osebni podatek. To pomeni, da posnetek, ki je tako slabe kvalitete, da se posameznika ne more prepoznati, ne more biti osebni podatek. Posameznik, ki je domnevno na videoposnetku in torej ni določen oziroma določljiv, ne more uživati pravnega varstva osebnih podatkov.⁷ Osebni podatki se morajo obdelovati v skladu z določbami ZVOP-1, sicer gre za nezakonito obdelavo osebnih podatkov, za katero je lahko upravljavec osebnih podatkov odgovoren za prekršek, odškodninsko ali kazensko odgovoren. Seveda velja to tudi za uporabo videonadzora.

⁷ Pirc Musar N., 2006, str. 384 in 385.

3. PRAVNI VIRI, KI UREJAJO VIDEONADZOR IN VARSTVO OSEBNIH PODATKOV

Videonadzor določa ZVOP-1, vendar ne pove njegove točne definicije. V širšem smislu je videonadzor uporaba video kamer za sistematično snemanje, prenos in shranjevanje žive slike z ene lokacije na drugo, lahko pa gre tudi zgolj za prenos žive slike brez snemanja. Zakon določa tri dovoljene uporabe videonadzora, to so: videonadzor dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore, videonadzor v večstanovanjski stavbi in videonadzor znotraj delovnih prostorov. Za ostale možnosti uporabe videonadzora pa je treba upoštevati vse splošne določbe in načela zakona.

3.1 Mednarodne pogodbe

Slovenija je leta 1994 ratificirala Konvencijo o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/94 in Uradni list RS, št. 86/04 – v nadaljevanju MKVP), ki so jo države članice Sveta Evrope⁸ sprejele leta 1981. Namen te konvencije, ki se neposredno uporablja tudi v Sloveniji, je, da se zagotovi na ozemlju pogodbenice vsakemu posamezniku, ne glede na državljanstvo in prebivališče, spoštovanje njegovih pravic in temeljnih svoboščin, v tem okviru pa še posebej spoštovanje pravice do zasebnosti glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj. Poleg tega morajo biti osebni podatki pridobljeni in obdelani pošteno in zakonito. MKVP terja sprejem takšnih ukrepov, ki bodo zagotovili, da bodo osebni podatki shranjeni za določene in zakonite namene ter se bodo obdelovali le osebni podatki, ki bodo primerni, ustrezni in ne bodo pretirani glede na namene, za katere bodo shranjeni.⁹

Ker je Slovenija članica Sveta Evrope in podpisnica Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (Uradni list RS, št. 33/94, Mednarodne pogodbe, št. 7/94 – v nadaljevanju EKČP), je dolžna spoštovati določbe te konvencije, prav tako pa tudi odločitve Evropskega sodišča za človekove pravice (v nadaljevanju ESČP). ESČP je v sodbi Peck proti Združenemu kraljestvu¹⁰ odločilo, da je prišlo do kršitev pravice do zasebnosti,¹¹ ker je lokalna skupnost predvajala videoposnetek, na katerem je bil pritožnik popolnoma prepoznaven, v nasprotju z namenom, s katerim je bil videonadzor vzpostavljen. ESČP je

⁸ Temeljni cilj držav članic Sveta Evrope je varovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin.

⁹ To določata 4. in 5. člen MKVP.

¹⁰ Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice, št. 44647/98 (Peck proti Združenemu kraljestvu) z dne 28. 1. 2003 – baza ESČP HUDOC.

¹¹ To je 8. člen EKČP.

nadaljevalo, da se videoposnetki lahko uporabijo le za tisti namen, zaradi katerega je bil videonadzor uveden. Prav tako so bili posnetki predvajani brez privolitve pritožnika in brez obtožbe storitve kaznivega dejanja. Ne nazadnje je ESČP v svoji sodbi opozorilo, da se posameznik lahko sklicuje na pravico do zasebnosti, ne glede na to, ali se posameznik nahaja na javnem mestu ali ne.

Svet Evrope je kasneje v povezavi z zgoraj omenjeno sodbo sprejel Poročilo o vodilnih načelih za varstvo posameznikov glede zbiranja in obdelave osebnih podatkov s sredstvi videonadzora.¹²

3.2 Ureditev na ravni EU

Na ravni EU se videonadzor ureja v okviru varstva osebnih podatkov v Uredbi Evropskega parlamenta in Sveta 45/2001 z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov (Uradni list L 008, 12. 1. 2001), ki velja neposredno za vse države članice EU, saj samostojnih dokumentov na ravni EU, ki bi urejali videonadzor, še ni. Leta 2016 je bila sprejeta Splošna uredba o varstvu podatkov, ki se je v Sloveniji začela uporabljati 25. 5. 2018. Splošna uredba o varstvu podatkov je nadomestila pred tem veljavno Direktivo Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov (Uradni list L 281, 23. 11. 1995 – v nadaljevanju Direktiva 95/46/ES), ki je bila okvir za predpise varstva osebnih podatkov po posameznih državah članicah EU. Ker se Splošna uredba o varstvu podatkov v določenem delu uporablja neposredno, se določeni členi sedanjega ZVOP-1, ki so v nasprotju s to uredbo, prenehajo uporabljati; med drugim tudi nekatera določila, ki se navezujejo na videonadzor.¹³ Na podlagi Splošne uredbe o varstvu podatkov je bil ustanovljen Evropski odbor za varstvo podatkov, ki ga sestavljajo predstavniki nadzornih organov v državah članicah EU in bo nadomestil sedanjo Delovno skupino za varstvo podatkov iz 29. člena Direktive 95/46/ES.

¹² Report containing guiding principles for the protection of individuals with regard to the collection and processing of data by means of video surveillance (2003), ki ga je sprejel Evropski odbor za pravno svetovanje (CDCJ) na 78. srečanju (20-23. 5. 2003) na URL: <https://rm.coe.int/168068416b> (18. 8. 2018).

¹³ Izvajalci videonadzora morajo predvsem upoštevati nova določila glede privolitve in ocene učinkov na varstvo podatkov. Splošna uredba za varstvo podatkov določa strožje pogoje glede veljavne privolitve v primerjavi s sedanjo ureditvijo. Po uredbi mora biti privolitev prostovoljna, specifična, informirana in nedvoumna, prav tako pa tudi dokazljiva.

Ko se izvaja sistematični nadzor, to so zlasti primeri, kjer se posameznik ne more izogniti obdelavi njegovih podatkov ali se obdelave sploh ne zaveda (na primer videonadzor javnih površin), mora izvajalec videonadzora opraviti oceno učinka predvidenih dejanj obdelave na varstvo osebnih podatkov.

3.3 Ustava

Videonadzor pomeni enega izmed možnih načinov obdelave osebnih podatkov, to je katerihkoli podatkov, ki se nanašajo na posameznika. Posnetki, ki se pridobijo z uporabo videonadzora, so osebni podatki.¹⁴

Ustava Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91- I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 69/04, 69/04, 68/06, 47/13, 47/13, 75/16 – v nadaljevanju URS) zagotavlja varstvo osebnih podatkov v 38. členu, kjer določa, da je prepovedana uporaba osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Zbiranje, obdelovanje, namen uporabe, nadzor in varstvo tajnosti osebnih podatkov določa zakon. Vsakdo ima pravico seznaniti se z zbranimi osebnimi podatki, ki se nanašajo nanj, in pravico do sodnega varstva ob njihovi zlorabi. Varstvo osebnih podatkov oziroma informacijska zasebnost zajema pravice posameznika pred protipravnimi in neupravičenimi posegi v njegovo zasebnost s strani države, njenih organov ali drugih posameznikov.¹⁵ Posegi v varstvo osebnih podatkov so po ustaljeni sodni praksi Ustavnega sodišča RS dopustni le, če so v skladu z načelom sorazmernosti. To pomeni, da mora biti omejitev primerna¹⁶ in nujna¹⁷ za dosego zasledovanega ustavno dopustnega cilja ter v sorazmerju s pomembnostjo tega cilja. Po tem lahko povzamem, da so dopustni posegi v varstvo osebnih podatkov le v obsegu, ki prestanejo strogi test sorazmernosti.¹⁸

Poleg varstva osebnih podatkov URS tudi predpisuje, da so človekove pravice in temeljne svoboščine omejene samo s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ustava.

Z uporabo videonadzora lahko pride do kršitev nekaterih človekovih pravic, ki jih bom opisala v nadaljevanju. Nekatere od teh človekovih pravic so določene tudi z URS.¹⁹

3.4 Zakonska ureditev

Prvi zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 59/99, 57/01, 59/01, 73/04, 86/04), ki je bil sprejet leta 1999, videonadzora ni urejal. Kasneje, leta 2005, je začel veljati nov Zakon o varstvu osebnih podatkov (Uradni list RS, št. 86/04), s katerim se je slovensko pravo

¹⁴ Letno poročilo informacijskega pooblaščenca za leto 2010 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2010_net.pdf (1. 9. 2018).

¹⁵ Kaučič I. v: Kaučič I., Grad F., 2008, str. 132.

¹⁶ Primerna v tem smislu, da je z njo ta cilj možno doseči.

¹⁷ To pomeni, da cilja ni mogoče doseči z nobenim blažjim posegom v pravico.

¹⁸ Čebulj J. v: Šturm L. (ur.), 2002, str. 410 in 411. Glej tudi odločbo Ustavnega sodišča RS, št. U-I-219/03 z dne 1. 12. 2005, Uradni list RS, št. 118/2005.

¹⁹ Na primer: pravica do zasebne lastnine (33. člen URS), pravica do osebnega dostojanstva in varnosti (34. člen URS) in varstvo pravic zasebnosti in osebnostnih pravic (35. člen URS).

osebnih podatkov uskladilo z določbami Direktive 95/46/ES. ZVOP-1 je opredelil tudi področje videonadzora.

ZVOP-1 ureja videonadzor v 2. poglavju VI. dela, v členih od 74 do 77. Ne glede na to, da je videonadzor urejen v posebnem delu, zanj vseeno veljajo tudi splošne določbe zakona. Določba 74. člena ZVOP-1 pravi, da se določbe o videonadzoru uporabljajo za izvajanje le, če drug zakon ne določa drugače. V Sloveniji je malo zakonov, v katerih je pravno urejen videonadzor, na primer: Zakon o zasebnem varovanju (Uradni list RS, št. 17/11), Zakon o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (Uradni list RS, št. 81/06), Zakon o detektivski dejavnosti (Uradni list RS, št. 17/11), Zakon o nalogah in pooblastilih policije (Uradni list RS, št. 15/13, 23/15, 10/17) in Zakon o igrah na srečo (Uradni list RS, št. 14/11, 108/12, 11/14, 40/14).

Ker se je 25. 5. 2018 začela uporabljati Splošna uredba o varstvu podatkov, je Vlada podala Državnemu zboru predlog novega zakona o varstvu osebnih podatkov (v nadaljevanju ZVOP-2). Z ZVOP-2 bi se tako zagotovilo izvrševanje določb Splošne uredbe o varstvu podatkov v pravnem redu Republike Slovenije, tako da bi bilo čim več vprašanj rešenih v sistemskem zakonu s področja varstva osebnih podatkov in tako zagotovljeno uresničevanje osebne človekove pravice do varstva osebnih podatkov.²⁰ Slovenska novela zakona o varstvu osebnih podatkov ni bila sprejeta zaradi prenehanja mandatne dobe Državnega zbora. Trenutno je še vedno veljaven obstoječi stari zakon (ZVOP-1), ki je ponekod v nasprotju s Splošno uredbo o varstvu podatkov, zato je za nekatera vprašanja treba neposredno uporabiti to uredbo.

²⁰ Besedilo predloga zakona o varstvu osebnih podatkov na URL: https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C1257A70003EE6A1C12582670045DF4F&db=kon_zak&mandat=VII&tip=doc (25. 6. 2018).

4. UREDITEV VIDEONADZORA PO ZVOP-1

ZVOP-1 kot sistemski zakon predpisuje način uresničevanja ustavno zagotovljene človekove pravice do varstva osebnih podatkov, določa pravice, obveznosti, načela in ukrepe, s katerimi se preprečujejo neustavni, nezakoniti in neupravičeni posegi v zasebnost in dostojanstvo posameznika pri obdelavi osebnih podatkov.²¹

Zakon opredeljuje osebni podatek kot katerikoli podatek, ki se nanaša na posameznika, ne glede na obliko, v kateri je izražen. Obdelava osebnih podatkov pomeni kakršnokoli delovanje ali niz delovanj, ki se izvaja v zvezi z osebnimi podatki, ki so avtomatizirano obdelani ali ki so pri ročni obdelavi del zbirke osebnih podatkov ali so namenjeni vključitvi v zbirko osebnih podatkov. Kot obdelava osebnih podatkov se šteje zbiranje, pridobivanje, vpis, urejanje, shranjevanje, prilagajanje ali spreminjanje, priklicanje, vpogled, uporaba, razkritje s prenosom, sporočanje, širjenje ali drugo dajanje na razpolago, razvrstitev ali povezovanje, blokiranje, anonimiziranje, izbris ali uničenje.

ZVOP-1 v 8. členu določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitev posameznika. Namen obdelave osebnih podatkov mora biti določen v zakonu. V primeru obdelave na podlagi osebne privolitve posameznika mora biti posameznik predhodno pisno ali na drug način seznanjen z namenom obdelave osebnih podatkov. Osebni podatki se lahko shranjujejo le toliko časa, dokler je to potrebno za dosego namena, zaradi katerega so se zbirali ali nadalje obdelovali. Določba 34. člena ZVOP-1 daje posameznikom sodno varstvo njihovih pravic. Posameznik, ki ugotovi, da so kršene njegove pravice, določene z ZVOP-1, lahko zahteva sodno varstvo vse, dokler kršitev traja. Če je taka kršitev prenehala, lahko posameznik vloži tožbo za ugotovitev, da je kršitev obstajala, če mu v zvezi s kršitvijo ni zagotovljeno drugo sodno varstvo.

V IV. delu ZVOP-1 je urejen tudi inšpekcijski nadzor. ZVOP-1 v 51. členu določa, da se za opravljanje inšpekcijskega nadzora po tem zakonu uporabljajo določbe Zakona o inšpekcijskem nadzoru (Uradni list RS, št. 43/07, 40/14), kolikor ZVOP-1 ne določa drugače.

Videonadzor ureja ZVOP-1 med področnimi ureditvami, in sicer v 74. - 77. členu ZVOP-1. Opremljene so splošne določbe in trije vidiki zakonske dovolitve uporabe videonadzora. Ti so: dostop v uradne službene oziroma poslovne prostore, večstanovanjske stavbe in delovne prostore. V splošnih določbah videonadzora ZVOP-1 določa, da se določbe tega zakona uporabljajo za izvajanje videonadzora, če drug zakon ne določa drugače. Oseba javnega ali

²¹ Tako določa 1. člen ZVOP-1.

zasebnega sektorja, ki izvaja videonadzor, mora o izvajanju videonadzora objaviti obvestilo. To mora biti vidno in razločno objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se seznaní z njegovim izvajanjem najkasneje, ko se nad njim začne izvajati videonadzor. Tako obvestilo mora vsebovati informacije o tem, da se izvaja videonadzor, naziv osebe javnega ali zasebnega sektorja, ki ga izvaja, ter telefonsko številko za pridobitev informacij, kje in koliko časa se shranjujejo posnetki iz videonadzornega sistema. S takim obvestilom se šteje, da je posameznik obveščén o obdelavi osebnih podatkov po 19. členu ZVOP-1. Dobro je, če je obvestilo objavljeno na primerno veliki nalepki in na vidnem mestu, da se lahko posameznik seznaní z izvajanjem videonadzora, ko vstopi v območje videonadzora, oziroma se lahko izogne temu območju. Obvestilo o izvajanju videonadzora se lahko objavi tudi v medijih, vendar s tem ni zadoščeno zakonskim zahtevam, saj ni zagotovljeno, da se bodo na tak način seznanili z izvajanjem videonadzora vsi posamezniki, ki bodo vstopili v območje videonadzora. Pravočasna in ustrezna seznanjenost z videonadzorom je ključni element njegove zakonitosti in sorazmernosti.²² Izvajalec videonadzora je obvezan, da svoj videonadzorni sistem zavaruje pred dostopom nepooblaščenih oseb.

Naj omenim še slepe kamere. Pri takih kamerah gre za nedelujoče kamere, ki ne predstavljajo kršitve določb ZVOP-1, zato tudi ni treba objaviti obvestila o njihovi namestitvi. Informacijski pooblaščenec uporabo takšnih obvestil, s katerimi bi posameznik objavil obvestilo o slepi kameri, izrecno odsvetuje, ker predstavljajo nepošten, zavajajoč, nesorazmeren in neprimeren ukrep. Vendar pa lahko uporaba takih kamer vpliva na obnašanje posameznika, saj tudi takšne kamere dajejo občutek neke nadzoranosti.²³

4.1 Videonadzor dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore

Domača študija²⁴ kaže, da podjetja v Sloveniji uporabljajo videonadzor večinoma le za varovanje (69 %), a se že kaže zavedanje o potrebah tudi na drugih področjih. Podjetja v največji meri uporabljajo videonadzor (17 %) in alarmne naprave (17 %) kot sredstva za varovanje, sledijo jim še sistemi za kontrolo dostopa v službene prostore (15 %), sistemi za požarno varnost (13 %), sistemi fizičnega varovanja (11 %) in drugi. Kot posledico uporabe

²² Smernice glede izvajanja videonadzora Informacijskega pooblaščenca na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018).

²³ Smernice glede izvajanja videonadzora Informacijskega pooblaščenca na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018).

²⁴ Video nadzor in korporativna varnost na URL: https://www.fvv.um.si/rv/arhiv/2014-2/04_potokar_Androic.html (5. 8. 2018).

videonadzora podjetja navajajo povečan občutek varnosti za zaposlene, prav tako pa tudi spremenjeno, bolj previdno obnašanje zaposlenih zaradi videonadzora.

Videonadzor dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore se skladno z določbami 75. člena ZVOP-1 lahko izvaja, če je to potrebno za varnost ljudi ali premoženja, zaradi zagotavljanja nadzora vstopa ali izstopa v ali iz službenih oziroma poslovnih prostorov ali če zaradi narave dela obstaja možnost ogrožanja zaposlenih. Tu so mišljeni videonadzorni sistemi, ki so nameščeni na primer pred Državnim zborom, sodišči, tožilstvi, vojašnicami, bencinskimi črpalkami ali bankomati.²⁵ Odločitev o uvedbi videonadzora sprejme pristojni funkcionar, predstojnik, direktor ali drugi pristojni oziroma pooblaščen posameznik osebe javnega sektorja ali osebe zasebnega sektorja. V svoji pisni odločitvi mora obrazložiti razloge za uvedbo videonadzora.

Informacijski pooblaščenec poudarja, da ni dovoljeno postaviti videonadzora izključno zaradi kontrole izrabe delovnega časa, ker ima delodajalec za ta namen praviloma na voljo številne in bistveno manj invazivne metode. Prav tako mora predstojnik javnega ali zasebnega sektorja vsakič, ko namerava uvesti videonadzor, oceniti, ali je z vidika načela sorazmernosti uvedba videonadzora res nujno potrebna ali je mogoče uporabiti kakšen drug ukrep.²⁶ Uvedba videonadzora se lahko določi tudi z zakonom ali s predpisom, sprejetim na njegovi podlagi. Predstojniku javnega ali zasebnega sektorja ni treba izdati pisne odločitve le v primeru, ko namestitev videonadzornega sistema določi zakon ali predpis, sprejet na njegovi podlagi, saj je test sorazmernosti v tem primeru opravljen že ob pripravi predpisa.²⁷

Ker so poslovni prostori velikokrat v isti stavbi kot zasebna stanovanja, mora izvajalec paziti, da z videonadzorom ne snema notranjosti stanovanjskih stavb, ki nimajo vpliva na dostop do njihovih prostorov, niti vhodov v stanovanja. O izvajanju videonadzora je treba obvestiti vse zaposlene javnega ali zasebnega sektorja, ki opravljajo delo v nadzorovanem prostoru.

Zbirka osebnih podatkov v zvezi z nadzorom dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore lahko vsebuje podatek posameznika (slika oziroma glas), datum in čas vstopa in izstopa iz prostora, lahko pa tudi osebno ime posnetega posameznika, naslov njegovega stalnega ali začasnega prebivališča, zaposlitev, številko in podatke o vrsti njegovega osebnega dokumenta ter razlogu vstopa, če se navedeni osebni podatki zbirajo poleg s posnetkom videonadzornega sistema.

²⁵ Savkovič J., Pravna praksa 14/2004, str. 30 in 31.

²⁶ Smernice glede izvajanja videonadzora Informacijskega pooblaščenca na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018).

²⁷ Savkovič J., Pravna praksa 14/2004, str. 30 in 31.

4.2 Večstanovanjske stavbe

ZVOP-1 v 76. členu določa, da je za uvedbo videonadzora v večstanovanjski stavbi potrebna pisna privolitev solastnikov, ki imajo v lasti več kot 70 odstotkov solastniških deležev. Razlogi v tem členu za uvedbo videonadzora so strožji kot so pri uvedbi videonadzora dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore. Videonadzor v večstanovanjski stavbi se lahko uvede le, kadar je to potrebno za varnost ljudi in premoženja. Z videonadzorom v večstanovanjski stavbi se lahko nadzoruje le dostop vhodov in izhodov iz večstanovanjskih stavb ter njihovi skupni prostori. Po Stanovanjskem zakoniku (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04, 47/06, 45/08, 57/08, 62/10, 56/11, 87/11, 40/12, 14/17, 27/17) so skupni prostori stopnišča, vhodni vetrolovi, hodniki, kolesarnice, pralnice, sušilnice, skupne kleti, zaklonišča, delavnice za hišnike, hišniška stanovanja, prostori za odlaganje odpadkov in drugi prostori, ki so namenjeni skupni rabi etažnih lastnikov ter zemljišče, na katerem stavba stoji (prvi odstavek 5. člena). Vendar pa ZVOP-1 izrecno prepoveduje izvajanje videonadzora nad hišniškim stanovanjem in delavnico za hišnika. Prav tako je prepovedano tudi snemati vhode v posamezna stanovanja. Prepovedano je omogočiti ali izvajati sprotno ali naknadno pregledovanje posnetkov videonadzornega sistema preko interne kableske televizije, javne kableske televizije, interneta ali s pomočjo drugega telekomunikacijskega sredstva, ki lahko prenaša te posnetke (četrti odstavek 76. člena ZVOP-1). S tem ZVOP-1 onemogoča prikriti nadzor nad vsemi prihodi in odhodi iz večstanovanjske stavbe z uporabo televizije ali računalnika ter preprečuje sporno prakso, ko je inštalater videonadzornega sistema tega na željo nekaterih stanovalcev priklopil še na internetni kabelski sistem v bloku in s tem nekaterim stanovalcem omogočil enostaven nadzor nad prihodi in odhodi iz stavbe.²⁸ Kot pravi Informacijski pooblaščenec uporabe videofona ZVOP-1 ne ureja, saj bo v tem primeru živi posnetek praviloma viden le tistemu stanovalcu, h kateremu je namenjen obiskovalec, in še to le za določen čas po sprožitvi snemanja.²⁹ Videonadzor lahko izvajajo stanovalci sami, lahko pa za izvajanje pooblastijo kakšno podjetje.

Sodišče EU je zavzelo stališče, da uporabe videonadzornega sistema, ki ga je fizična oseba namestila na svojo družinsko hišo zaradi varovanja premoženja, zdravja, svojega življenja in

²⁸ Smernice glede izvajanja videonadzora Informacijskega pooblaščenca na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018).

²⁹ Smernice glede izvajanja videonadzora Informacijskega pooblaščenca na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018).

življenja svoje družine ter videonadzornega sistema, ki zajema tudi javni prostor, ni mogoče šteti za popolnoma osebno ali domačo dejavnost.³⁰

4.3 Videonadzor delovnih prostorov

V primeru videonadzora delovnih prostorov gre za snemanje zaposlenih znotraj njihovih delovnih prostorov. Tak videonadzor predstavlja večji poseg v zasebnost posameznikov, zato je zakonodajalec predpisal strožje pogoje za uvedbo videonadzora delovnih prostorov, kot pa so ti predpisani za uvedbo videonadzora dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore. Namen tega pravila v ZVOP-1 je varovanje zasebnosti zaposlenih, v katero se ne sme nesorazmerno posegati.

Po določbi 77. člena ZVOP-1 se lahko videonadzor znotraj delovnih prostorov izvaja le v izjemnih primerih, in sicer kadar je to nujno potrebno za varnost ljudi ali premoženja ali za varovanje tajnih podatkov ter poslovne skrivnosti, tega namena pa ni možno doseči z milejšimi sredstvi. Posledično mora izvajalec videonadzora v vsakem primeru ugotoviti, ali obstaja milejši ukrep,³¹ da zaposleni ne bi bili podvrženi snemanju v njihovih delovnih prostorih. Informacijski pooblaščenec je v svojih odločbah velikokrat poudaril, da se za nadzor nad delom zaposlenih ne sme uporabljati videonadzor, saj so za to zadolženi njihovi nadrejeni.

Izrecno pa je prepovedano izvajati videonadzor v delovnih prostorih izven delovnega mesta, zlasti v garderobah, dvigalnih in sanitarnih prostorih (tretji odstavek 77. člena ZVOP-1). Zaposleni morajo biti pred začetkom izvajanja videonadzora vnaprej pisno obveščeni o njegovem izvajanju (četrti odstavek 77. člena ZVOP-1). Pred uvedbo videonadzora v osebi javnega ali zasebnega sektorja se mora delodajalec posvetovati z reprezentativnim sindikatom pri delodajalcu (peti odstavek 77. člena ZVOP-1). Na področju obrambe države, obveščevalno-varnostne dejavnosti države in varovanja tajnih podatkov veljajo določene izjeme, in sicer izvajalec ni dolžan pisno obvestiti zaposlenih o izvajanju videonadzora niti se mu o njegovem izvajanju ni potrebno posvetovati z reprezentativnim sindikatom (šesti odstavek 77. člena ZVOP-1).

Delodajalci morajo spoštovati določila ZVOP-1 pri uvedbi videonadzora delovnih prostorov, saj le tako upoštevajo pravice zaposlenih, predvsem pa pravico do zasebnosti.³² Tudi

³⁰ Sodba Sodišča EU, št. C-212/13 z dne 11. 12. 2014 (František Ryneš proti Úřad pro ochranu osobních údajů) – baza CURIA.

³¹ Informacijski pooblaščenec vidi kot milejši ukrep v tem, da se zaščiti zasebnost zaposlenih na način, da se videonadzor izklopi med delovnim procesom.

³² Glej tudi sodbo Kasacijskega sodišča Francije, št. 99-42.942 (Societe Nikon France proti M. Onof) z dne 2. 10. 2001 na URL:

ESČP je izrazilo stališče, da lahko posameznik upravičeno pričakuje zasebnost na delovnem mestu.³³

Pri varstvu zasebnosti na delovnem mestu si nasprotuje več interesov. Na eni strani interes delodajalca, ki ima pravico do oblasti nad svojimi sredstvi (tudi pravico, da to nadzira), na drugi strani pa interes zaposlenega, ki utemeljeno pričakuje določeno stopnjo zasebnosti na delovnem mestu.³⁴ Informacijski pooblaščenec je v eni izmed svojih odločb povzel, da se varovanje premoženja delodajalca ne more izvajati na način, ki bi posamezniku na delovnem mestu povsem odvzel pravico do zasebnosti, po drugi strani pa pretirano opravičevanje pravice do zasebnosti ne more privedi do položaja, ko bi se s tem povsem izključila pravica do varovanja premoženja delodajalca. Na koncu je odločil, da je delodajalec kršil določbe ZVOP-1, ker bi lahko svoje premoženje varoval z milejšimi sredstvi, kot da izvaja videonadzor v delovnem prostoru med delovnim procesom, in sicer tako, da bi bile videonadzorne kamere vključene le takrat, ko se ne bi izvajal delovni proces.³⁵

Na tem mestu naj še na kratko opišem problematiko videonadzora v gostinskih lokalih. Menim, da gostinski lokali štejejo med delovne prostore, tako kot na primer trgovine. V praksi se uporablja videonadzor gostinskega lokala nad celotnim lokalom, ne samo tam, kjer je blagajna ali se vodijo računi. Pri tem ni spora, da pride s takim nezakonitim videonadzorom do posega v osebne pravice gostov lokala, saj je z ZVOP-1 določeno, da se lahko izvaja videonadzor le, kadar je to nujno potrebno za varnost ljudi ali premoženja ali varovanje tajnih podatkov ter poslovne skrivnosti, tega namena pa ni možno doseči z milejšimi sredstvi. V primeru, da bi videonadzor snemal le območje blagajne, ne bi prišlo do kršitev ZVOP-1, saj bi na ta način videonadzor varoval premoženje lastnika gostinskega lokala.

https://www.courdecassation.fr/jurisprudence_2/chambre_sociale_576/kehrig_avocat_7946.html (9. 8. 2018). V tej sodbi je sodišče zapisalo, da ima delavec pravico do zasebnosti tudi med delovnim časom in na delovnem mestu.

³³ Glej sodbo Evropskega sodišča za človekove pravice, št. 20605/92 (Halford proti Združenemu kraljestvu) z dne 25. 6. 1997 – baza ESČP HUDOC.

³⁴ Glej dopolnilno odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 060-1/2006- z dne 8. 8. 2006 na URL: <https://www.ip-rs.si/vop/prenehanje-izvajanja-videonadzora-na-delovnem-mestu-382/> (19. 7. 2018).

³⁵ Glej dopolnilno odločbo Informacijskega pooblaščenca št. 060-1/2006- z dne 8. 8. 2006 na URL: <https://www.ip-rs.si/vop/prenehanje-izvajanja-videonadzora-na-delovnem-mestu-382/> (19. 7. 2018).

5. OSEBNOSTNE PRAVICE IN VIDEONADZOR

Osebnostne pravice so v našem pravu ustavno zagotovljene pravice (koncept splošne osebnostne pravice). So pravice človeka, ki neposredno zadevajo njegovo osebo in njegove osebne dobrine.³⁶ Teorija osebnostne pravice uvršča med civilne pravice, saj osebne dobrine varujejo s sredstvi civilnega prava.³⁷ URS osebnostnim pravicam podeljuje lastnost temeljnih pravic, saj jih omenja v 35. členu, ki je umeščen v poglavje o temeljnih človekovih pravicah in svoboščinah. Vendar to ne pomeni, da so vse temeljne človekove pravice hkrati tudi osebnostne pravice, saj imajo nekatere temeljne človekove pravice takšno naravo, da ne morejo učinkovati proti drugemu posamezniku, ampak le proti državi.³⁸ Po drugi strani pa spadajo osebnostne pravice med človekove pravice, ki so varovane z URS, kar pomeni, da varujejo posameznika pred posegi države in njenih organov v pravno varovane dobrine posameznika.³⁹ URS zagotavlja nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter osebnostnih pravic (35. člen URS). Ta določba je temelj za splošno varstvo osebnostnih pravic. Prav tako URS zagotavlja neposredno sodno varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin (15. člen URS).

Razvojno gledano se je v seznamih splošno priznanih osebnostnih pravic najprej priznavala pravica do življenja in telesne integritete, kasneje pravica do časti in osebnega dostojanstva.⁴⁰ To potrjuje dejstvo, da število osebnostnih pravic ni omejeno. Te morajo biti oblikovane tako, da se lahko stalno razvijajo, saj nova življenjska razmerja, razvoj civilizacije in tehnični napredek vplivajo na oblikovanje novih osebnostnih pravic.⁴¹ Tehnične novosti lahko uveljavijo nove pravice, vendar to ne pomeni, da stare prenehajo veljati.

Za osebnostne pravice je značilno, da pripadajo vsem že od rojstva, neodvisno od njihove sposobnosti za uresničevanje in v enaki meri.⁴² So nepremoženjske pravice, saj se ne dajo oceniti v denarju,⁴³ vendar ima kršitev osebnih dobrin lahko za posledico tudi nastanek premoženjske škode (na primer izgubo zaslužka zaradi izgube delovne sposobnosti). Kršitev osebnostnih pravic ima ob določenih pogojih lahko za posledico tudi dolžnost povrniti

³⁶ Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 263 in Finžgar A., 1985, str. 11.

³⁷ Finžgar A., 1985, str. 39.

³⁸ Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 263.

³⁹ Toplak L. v: Šturm L. (ur.), 2002, str. 369.

⁴⁰ Polajnar-Pavčnik A. v: Pavčnik M. (ur.), Polajnar-Pavčnik A. (ur.), Wedam-Lukić D. (ur.), 1997, str. 150. Prvi splošni predpis o osebnostnih pravicah in njihovem varstvu je bil sprejet v ustavnih predpisih federacije in republik iz leta 1963. Tako se je 3. stavek 47. člena ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije glasil: Zajamčena je nedotakljivost osebnega življenja in drugih pravic osebnosti. – Finžgar A., 1985, str. 36.

⁴¹ Finžgar A., 1985, str. 38 in 39.

⁴² Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 267.

⁴³ V denarju se lahko oceni premoženjske pravice.

nepremoženjsko škodo. To ne pomeni, da se poškodovana dobrina oceni v denarju, ampak da prizadeti posameznik dobi neko zadoščenje. Pomembna lastnost osebnostnih pravic je, da so izključevalne (absolutne) narave, ker učinkujejo zoper vsakogar in nikomur ni dovoljeno posegati vanje. Prepovedan je vsak protipravni poseg, ne glede na krivdo posameznika.⁴⁴ V pozitivnem pomenu se absolutnost izraža z možnostjo uživati osebne dobrine in dovoljevati morebitne posege vanje, v negativnem smislu pa v pravici, da posameznik vsakomur prepreči kršitev osebnostnih pravic. Posameznik lahko privoli v določen poseg v njegovo osebnostno dobrino, tako da se odpove uveljavitvi neke osebnostne pravice ali dovoli poseg v njegovo osebnostno dobrino.⁴⁵ Določbe, ki varujejo človekovo osebno dostojanstvo, osebnostne pravice, njegovo zasebnost in varnost (34. do 38. člen URS), imajo posebno mesto med človekovimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, saj je prepovedan vsak poseg v te pravice, razen tistih, ki so izrecno dovoljeni.⁴⁶

Osebnostne pravice so neprenosljive, nepodedljive⁴⁷, ker se jim ni mogoče odreči⁴⁸, in so strogo osebne pravice.⁴⁹ To pa ne pomeni, da ni treba zagotoviti varstva posameznikovih osebnih dobrin po smrti. Pri posmrtnem varstvu osebnosti se je treba opreti na človekovo dostojanstvo, ki ne preneha s smrtjo posameznika.⁵⁰

5.1 Kolizija pravic pri izvajanju videonadzora

Z uporabo videonadzora prihaja do navzkrižja različnih osebnostnih pravic, saj se videonadzor na eni strani uporablja za varovanje zasebne lastnine in uresničevanje pravice do osebne varnosti in telesne nedotakljivosti, na drugi strani pa lahko s tako uporabo pride tudi do kršitev zasebnosti ostalih posameznikov in se s tem posega v pravico do zasebnosti, pravico do samoodločbe in pravico na lastni podobi. V nadaljevanju bom na kratko opisala vsako od zgoraj naštetih pravic.

⁴⁴ Finžgar A., 1985, str. 39 in 40.

⁴⁵ Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 779 in 780.

⁴⁶ Odločba Ustavnega sodišča RS, št. U-I-238/99 z dne 9. 11. 2000, Uradni list RS, št. 102/99, Uradni list RS, št. 113/2000.

⁴⁷ Ne morejo se odtujiti, odstopiti ali prenesti na drugega, niti s pravnim poslom med živimi niti za primer smrti. – Finžgar A., 1985, str. 41.

⁴⁸ Mogoče je le privoliti v posamezen poseg, vendar le, če to ne pomeni, da se odrečemo pravici kot taki, in če taka privolitev sicer ne nasprotuje pravnemu redu. – Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 267 in 268.

⁴⁹ Finžgar A., 1985, str. 41.

⁵⁰ Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 269 in 270.

5.1.1 Pravica do zasebnosti

Pravico do zasebnosti lahko štejemo kot osebnostno pravico, ki je varovana z instrumenti civilnega prava, ali kot človekovo pravico, ki je varovana z URS in mednarodnopravnimi dokumenti.⁵¹ Ta pravica, ki spada med temeljne človekove pravice in svoboščine, varuje posameznika pred nezakonitimi posegi v njegovo zasebno življenje.

Po 12. členu Splošne deklaracije človekovih pravic (Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/18) in 17. členu Mednarodnega pakta o državljanskih in političnih pravicah (Uradni list SFRJ, št. 7/71 in Uradni list RS, št. 35/92, Mednarodne pogodbe, št. 9/92) ne sme biti nihče izpostavljen samovoljnemu vmešavanju v njegovo zasebno življenje, družino, v njegovo stanovanje ali dopisovanje. Vsakdo ima pravico do zakonskega varstva zoper takšno vmešavanje in napade. Podobno zagotavlja tudi EKČP, kjer je v prvem odstavku 8. člena opredeljeno, da ima vsak posameznik pravico do spoštovanja svojega zasebnega in družinskega življenja, svojega doma in dopisovanja. Pravica do osebnega življenja vključuje tudi pravico do skritosti osebnega življenja, kar pomeni, da naj bo skrito vse, kar spada v osebno in družinsko življenje in kar posameznik ne želi, da se odkrije, ali ima interes, da se ne odkrije.⁵²

URS v 35. členu določa, da je zagotovljena nedotakljivost telesne in duševne celovitosti, njegove zasebnosti ter človekovih pravic. Pravica do zasebnosti spada med relativne pravice in svoboščine, kar pomeni, da je mogoče take pravice omejevati in vanje posegati. Tako URS v tretjem odstavku 15. člena določa, da so človekove pravice in temeljne svoboščine omejene le s pravicami drugih in v primerih, ki jih določa ustava. Med drugim tudi EKČP v drugem odstavku 8. člena izrecno določa, da so posegi v pravico do zasebnosti dopustni samo v skladu z zakonom, če je to potrebno zaradi varstva državne ali javne varnosti, zaradi preprečevanja nemirov ali zločina, zaradi varstva zdravja ali morale, ali zaradi varstva pravic in svoboščin drugih.

Ob tem je treba omeniti, da pravica do zasebnosti ni absolutna, temveč jo je treba presoјati in uporabljati ob tehtanju interesov ostalih. Tako stališče je zavzelo tudi Višje sodišče v Mariboru,⁵³ ki je poudarilo, da pravica do zasebnosti ni absolutna, temveč omejena s pravicami drugih. V obravnavanem primeru so bile video kamere nameščene v trgovinah s strani gospodarskih družb zaradi zagotavljanja varnosti premoženja in oseb v trgovini. Video snemanje pomeni poseg v pravico do zasebnosti, vendar pa v tem primeru pravica do zasebnosti ni pretehtala nad pravico oškodovanca do zasebne lastnine. Ker so bile video kamere

⁵¹ Toplak L. v: Šturm L. (ur.), 2002, str. 368.

⁵² Finžgar A., 1985, str. 121.

⁵³ Sodba Višjega sodišča v Mariboru, št. III Kp 37867/2017 z dne 16. 5. 2018 – baza IUS-Info.

postavljene in uporabljene na zakonit način (zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja) ter posnetek ni nesorazmerno posegel v obdolženčevo pravico do zasebnosti, je Višje sodišče v Mariboru zaključilo, da lahko tak posnetek videonadzora predstavlja dovoljen dokaz v postopku.

Polje zasebnosti se vse bolj oži, saj se z uporabo novih tehnologij, na primer videonadzora, pogosto poseže v zasebnost posameznikov. Na eni strani se z videonadzorom preprečuje kršenje posameznikove zasebnosti,⁵⁴ na drugi strani pa lahko pride do posega v zasebnost drugih posameznikov, če niso upoštevana vsa zakonsko določena pravila.⁵⁵ Do kršitve pravice do zasebnosti pride z neupravičenim zbiranjem podatkov proti volji posameznika, ne glede ali s strani države ali drugega posameznika.⁵⁶

EKČP v drugem odstavku 8. člena taksativno našteva, kdaj se lahko javna oblast vmeša v posameznikovo izvrševanje pravice do zasebnosti: kadar je to določeno z zakonom in je nujno v demokratični družbi zaradi državne varnosti, javne varnosti ali ekonomske blaginje države, zato, da se prepreči nered ali zločin, da se zavaruje zdravje ali morala ali da se zavarujejo pravice in svoboščine drugih ljudi.

5.1.2 Pravica do osebne varnosti in telesne nedotakljivosti

Osebna varnost je v sodobnem svetu vse bolj redka dobrina, saj je ta vse bolj ogrožena z naraščanjem kriminalitete. Posamezniki zato stremijo k iskanju novih tehnologij, s katerimi bi zavarovali svojo varnost in osebne dobrine.⁵⁷

V 34. in 35. členu URS sta varovani pravici do osebne varnosti in telesne nedotakljivosti, saj URS določa, da ima vsakdo pravico do osebnega dostojanstva in varnosti ter da je zagotovljena nedotakljivost človekove telesne in duševne celovitosti. URS ti dve pravici opredeljuje kot temeljni človekovi pravici. Pravica do telesne integritete je skupni izraz za pravico do življenja, zdravja in telesne integritete.⁵⁸

V ZVOP-1 je predpisano, da se videonadzor lahko izvaja le, če je to potrebno za varnost ljudi in/ali premoženja.⁵⁹ Iz tega lahko razberemo, da je videonadzor oblika varstva pravice do osebne varnosti in telesne nedotakljivosti.

⁵⁴ Na primer varovanje pred vlomom.

⁵⁵ Novak B., 1999, str. 531.

⁵⁶ Koman Perenič L., Pravosodni bilten 3/2001, str. 145.

⁵⁷ Novak B., 1999, str. 531.

⁵⁸ Finžgar A., 1985, str. 65.

⁵⁹ Pravilo prvega odstavka 75. člena ZVOP-1, drugega odstavka 76. člena ZVOP-1 in prvega odstavka 77. člena ZVOP-1.

5.1.3 Pravica do zasebne lastnine

V 33. členu URS je določeno, da je zagotovljena pravica do zasebne lastnine in dedovanja. S tem URS opredeljuje pravico do zasebne lastnine kot temeljno človekovo pravico in varuje lastninsko svobodo kot eno izmed področij človekove svobode, in sicer svobode na premoženjskem področju. Ta določba ima dvojni varovalni učinek, kar pomeni, da na eni strani varuje konkreten položaj imetnika pravice pred oblastnimi posegi v njegovo lastninsko sfero (varstvo lastninske svobode), na drugi strani pa varuje pravni institut lastnine. Varstvo po 33. členu URS torej zajema naslednje elemente lastnine: svobodo pridobivanja lastnine, obstoj lastnine in pravico zaupanja v pridobljene pravice.⁶⁰

Z videonadzorom se torej zagotavlja tudi varstvo zasebne lastnine, saj je eden izmed razlogov uvedbe videonadzora prav varnost ljudi ali premoženja⁶¹ oziroma varnost ljudi in premoženja⁶².

5.1.4 Pravica do samoodločbe

Pravica do samoodločbe predstavlja pravico, da posameznik sam odloča o tem, kdo lahko uporablja njegove osebne podatke, katere osebne podatke bo nekdo obdeloval in s kakšnim namenom jih bo uporabljal. Obsega posameznikov nadzor nad njegovimi osebnimi podatki. Posameznik lahko izvaja nadzor nad svojimi osebnimi podatki, če se zaveda svojih pravic in pravnih sredstev, ki so mu na voljo, da zahteva uveljavitev teh pravic.

URS definira pravico do samoodločbe v 38. členu, kjer zagotavlja varstvo osebnih podatkov in prepoveduje uporabo osebnih podatkov v nasprotju z namenom njihovega zbiranja. Podrobneje je varstvo osebnih podatkov opredeljeno z ZVOP-1. ZVOP-1 določa, da se osebni podatki lahko obdelujejo le, če obdelavo osebnih podatkov in osebne podatke, ki se obdelujejo, določa zakon ali če je za obdelavo določenih osebnih podatkov podana osebna privolitev posameznika.⁶³ ZVOP-1 prepoveduje skrito snemanje, saj je treba po ZVOP-1 objaviti obvestilo o videonadzoru povsod, kjer se ta izvaja. Tako prepovedano skrito snemanje pomeni izraz pravice do samoodločbe. Obvestilo mora biti objavljeno na način, ki omogoča posamezniku, da se seznaní z izvajanjem videonadzora najkasneje, ko se nad njim ta začne izvajati.⁶⁴

⁶⁰ Virant V. in Šturm L. v: Šturm L. (ur.), 2002, str. 342 in 343.

⁶¹ Tako določa prvi odstavek 75. člena ZVOP-1 in prvi odstavek 77. člena ZVOP-1.

⁶² Pravilo drugega odstavka 76. člena ZVOP-1.

⁶³ Določba prvega odstavka 8. člena ZVOP-1.

⁶⁴ Pravilo drugega odstavka 74. člena ZVOP-1.

Bistvo podatkovne samoodločbe (ki dodatno kaže, da gre za človekovo posebej poudarjeno osebno pravico razpolaganja s svojimi osebnimi podatki) je, da ima vsak posameznik oblast nad svojimi osebnimi podatki in da primarno sam odloča, ali želi, da se njegovi osebni podatki obdelajo oziroma posredujejo (na primer za izpolnitev pogodbe). Dopustne so izjeme od tega pravila (ob spoštovanju strogega testa sorazmernosti), in sicer se lahko določene podatke obdeluje proti posameznikovi volji, če na primer to določi zakon.⁶⁵

V nemškem pravnem prostoru je informacijska samoodločba opredeljena kot avtoriteta posameznika, da se odloči, kdaj in v kakšnih mejah bo razkril informacije o svojem zasebnem življenju.⁶⁶ Pravici do informacijske samoodločbe sledijo nekatere pravice, ki so določene z ZVOP-1 in Splošno uredbo o varstvu podatkov. Te so: pravica do obveščeniosti, pravica do popravka, pravica do izbrisa podatkov, pravica do omejitve obdelave in pravica do pritožbe pri organu za varstvo podatkov.

5.1.5 Pravica na lastni podobi

Pravica na lastni podobi je ena izmed osebnostnih pravic in je tesno povezana s pravico do zasebnosti. Ker spada med osebnostne pravice, je povzdignjena na raven temeljne človekove pravice in je lahko omejena le s pravicami drugih in ko to dopušča ustava.⁶⁷ Je pravica, ki varuje posameznika pred neupravičenim razpolaganjem s slikovnim materialom, na katerem je upodobljen. V evropskih pravnih sistemih je pravica na lastni podobi pogosto urejena v predpisih o avtorski pravici. V našem pravu gre za posebno osebnostno pravico, na drugi strani pa je, zlasti v ameriškem pravu, pravica na lastni podobi primer širše osebnostne pravice, to je pravice do osebnega življenja.⁶⁸

⁶⁵ Predlog ZVOP-2 generalnega sekretariata Vlade RS z dne 4. 4. 2018 na URL: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/novice/2018/ZVOP-2_NG_2_apr.pdf (4. 7. 2018).

⁶⁶ Odločba nemškega Zveznega ustavnega sodišča št. BVerfG, 1 BvR 209, 269, 362, 420, 440 in 484/83 z dne 15. 12. 1983 na URL: <https://www.telemedicus.info/urteile/Datenschutzrecht/88-BVerfG-Az-1-BvR-209,-269,-362,-420,-440,-48483-Volkszaehlungsurteil.html> (12. 9. 2018).

⁶⁷ Tako tretji odstavek 15. člena URS.

⁶⁸ Finžgar A., 1985, str. 103.

6. PRAVNE POSLEDICE NESPOŠTOVANJA DOLOČB O VIDEONADZORU

Z videonadzorom se lahko poseže v nekatere pravno varovane dobrine. Protipravnost posega v te dobrine lahko štejemo kot kršitev osebnostnih pravic, kot odškodninsko odgovornost ali pa kaznovalno odgovornost za disciplinski prestop, prekršek ali kaznivo dejanje.⁶⁹ ZVOP-1 v delu o kazenskih določbah določa globe za kršitev splošnih določb o videonadzoru, kršitev določb o videonadzoru glede dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore, kršitev določb o videonadzoru pri večstanovanjskih stavbah in kršitev določb o videonadzoru v delovnih prostorih.

Informacijski pooblaščenec je samostojen in neodvisen državni organ, ki je na podlagi 2. člena Zakona o Informacijskem pooblaščenecu (Uradni list RS, št. 113/05, 51/07 – v nadaljevanju ZInfP), pristojen za inšpekcijski nadzor nad izvajanjem zakona in drugih predpisov, ki urejajo varstvo ali obdelavo osebnih podatkov oziroma iznos osebnih podatkov iz Republike Slovenije, ter opravljanje drugih nalog, ki jih določajo ti predpisi. V 95. do 98. členu ZVOP-1 so določeni prekrški v zvezi s kršitvami določb o videonadzoru in sankcije zanje. Globa za kršitev določb 74. do 77. člena ZVOP-1 se giblje med 4.170 in 12.510 evri za pravne osebe, samostojne podjetnike in posameznike, ki samostojno opravljajo dejavnost ter med 830 in 1.250 evri za njihove odgovorne osebe in odgovorne osebe državnih organov in organov samoupravne lokalne skupnosti. Za fizično osebo oziroma posameznika, ki ne opravlja dejavnosti, je predpisana globa v višini 200 do 830 evrov. Te globe so predpisane za kršitev splošnih določb, kršitev določb o videonadzoru glede dostopa v uradne službene oziroma poslovne prostore in kršitev določb o videonadzoru v delovnih prostorih. Za kršitev določb o videonadzoru pri večstanovanjskih stavbah pa so predpisane nekoliko nižje globe. Menim, da bi lahko bile globe za kršitve določb o izvajanju videonadzora višje, saj z nezakonitim izvajanjem videonadzora prihaja do kršitev temeljnih osebnostnih pravic.

Kaj lahko zahteva prizadeti posameznik po določbah Obligacijskega zakonika (Uradni list RS, št. 97/07, 64/16, 20/18 – v nadaljevanju OZ) bom podrobneje opisala v 6.1 točki magistrskega diplomskega dela, na tem mestu pa naj omenim še odgovornost za kaznivo dejanje. Če nekdo brez dovoljenja in njihove vednosti snema druge ljudi na zemljišču izven meja svojih nepremičnin, je za svoja dejanja lahko tudi kazensko odgovoren. Kazenski zakonik (Uradni list RS, št. 50/12, 6/16, 54/15, 38/16, 27/17 – v nadaljevanju KZ-1) v 138. členu določa, da kdor neupravičeno slikovno snema⁷⁰ ali naredi slikovni posnetek drugega ali njegovih prostorov brez njegovega soglasja in pri tem občutno poseže v njegovo zasebnost ali kdor tako

⁶⁹ Novak B., 1999, str. 533.

⁷⁰ Na primer brez privolitve posameznika.

snemanje neposredno prenaša tretji osebi ali ji tak posnetek prikazuje ali kako drugače omogoči, da se z njim neposredno seznanijo, se kaznuje z denarno kaznijo ali zaporom do enega leta. Pregon se začne na predlog oškodovanca.

Informacijski pooblaščenec opozarja na možnost, da v določenih primerih videoposnetek sploh ne predstavlja osebnih podatkov. Če je posnetek slabe kvalitete in se posameznika na podlagi takšnega posnetka ne da identificirati, ne gre za osebni podatek. Posameznik, ki je le domnevno na videoposnetku in torej ni določen oziroma določljiv, namreč ne more uživati pravnega varstva po ZVOP-1.⁷¹

6.1 Varstvo osebnostnih pravic

Prizadeti posameznik ima na voljo različna pravna sredstva za varstvo svojih osebnostnih pravic.⁷² Ta so: zahteva za prenehanje s kršitvami osebnostnih pravic, odškodnina za premoženjsko ali nepremoženjsko škodo v denarni ali nedenarni obliki, obogatitveni zahtevek in ugotovitvena tožba.

Možnost za odvratanje posegov v osebnostne pravice daje zahteva za prenehanje s kršitvami osebnostnih pravic (prvi odstavek 134. člena OZ).⁷³ Na podlagi prvega odstavka 134. člena OZ ima vsak posameznik pravico zahtevati od sodišča ali drugega pristojnega organa, da prepreči (prepovedni zahtevek) ali odredi prenehanje (opustitveni zahtevek) dejanja, s katerim se krši nedotakljivost človekove osebnosti, osebnega in družinskega življenja ali kakšna druga osebnostna pravica, ali odstrani posledice take kršitve (odstranitveni zahtevek). Za zahtevke iz 134. člena OZ je značilno, da niso odvisni od krivde kršitelja, niti ni nujno, da je že nastala škoda, obveznost kršitelja pa nastane že, ko so podane okoliščine, ki jih predpisuje zakon. Ker odpade ena izmed predpostavk⁷⁴ splošnega civilnega delikta, ni spora, da je varstvo osebnostnih pravic po 134. členu OZ širše od varstva s klasično odškodninsko tožbo.⁷⁵ Zahtevki iz 134. člena OZ se lahko kombinirajo, lahko pa se oškodovanec odloči, da bo varoval svoje osebnostne pravice z uporabo le enega zahtevka.

⁷¹ Smernice za upravnike večstanovanjskih stavb na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_za_upravnike_vecstanovanjskih_stavb.pdf (22. 8. 2018).

⁷² Predmet varstva osebnostnih pravic je posameznikovo bistvo, celota njegovih sposobnosti, ki ga oblikuje v samo njemu lastno podobo in mu omogoča nadaljnji razvoj osebnosti. - Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 777.

⁷³ Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 271.

⁷⁴ Predpostavke odškodninske odgovornosti so protipravnost, nastanek škode, vzročna zveza med nedopustnim ravnanjem in nastalo škodo ter odgovornost (krivdna ali objektivna).

⁷⁵ Prav tam ter Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 781.

Prepovedni zahtevek pride v poštev, če prizadetemu šele grozi dejanje, ki pomeni kršitev osebne pravice ali obstaja nevarnost, da se bo kršitev ponovila.⁷⁶ Zahtevek za preprečitev kršitve je preventiven, za katerega mora zadostovati, da je grožnja kršitve določene osebne dobrine dovolj konkretna.⁷⁷

Z opustitvenim zahtevkom tožnik uveljavlja prenehanje kršitve, do katere je že prišlo in še traja ob zaključku glavne obravnave pred sodiščem prve stopnje. Na ta zahtevek se nanaša drugi odstavek 134. člena OZ, ki pravi, da lahko sodišče ali drug pristojni organ odredi, da kršitelj preneha z dejanjem, ker bo sicer moral plačati prizadetemu posamezniku določen denarni znesek.⁷⁸

Odstranitveni zahtevek je mogoč, če je bil poseg izvršen in končan, motitveno stanje pa še traja. Tu gre za neko novo dejanje kršitelja, s katerim naj bi odstranil posledice kršitve in vzpostavil prejšnje stanje pred kršitvijo.⁷⁹ Ta zahtevek ima lahko tudi reparacijski pomen.⁸⁰

Prizadeti posameznik ima možnost zahtevati tudi odškodnino, če mu je s posegom v osebno pravico nastala škoda, in to ne glede na to, ali uveljavlja tudi katerega od zahtevkov na podlagi zahteve za prenehanje s kršitvijo osebno pravic na podlagi 134. člena OZ. Zahteva lahko povrnitev premoženjske škode⁸¹ (168. člen OZ) ali nepremoženjske škode v denarni (179. člen OZ) ali nepremoženjske škode v nedenarni (178. člen OZ) obliki.⁸² Pri posegih v osebne dobrine in kršitvi osebno pravic pride kot sankcija v poštev predvsem povračilo nepremoženjske škode, saj posega v osebne pravice ni mogoče ustrezno izraziti v denarju. Pri taki vrsti odškodnine gre za primerno zadoščenje za neugodje, ki je bilo posamezniku povzročeno zaradi posega v njegove osebne dobrine.⁸³ Za oškodovanca je primernejše, če uveljavlja nedenarno obliko odškodnine, saj mora v tem primeru dokazati le nedopusten poseg v njegovo osebno pravico.⁸⁴

Povrnitev nepremoženjske škode v nedenarni obliki po 178. členu OZ je mogoča z objavo sodbe ali popravka, preklicem oškodovalčeve izjave, s katero je bila storjena kršitev ali pa mora oškodovalec storiti kaj drugega, s čimer je mogoče doseči namen, ki naj se doseže z odškodnino.

⁷⁶ Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 789.

⁷⁷ Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 781.

⁷⁸ Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 790.

⁷⁹ Finžgar A., 1985, str. 46. Primer odstranitvenega zahtevka je, da mora oškodovalec odstraniti videokamero, medtem ko je bilo tako nezakonito snemanje že prepovedano in je oškodovalec s snemanjem že prenehal.

⁸⁰ Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 790.

⁸¹ Pri kršitvi osebno pravic zaradi nezakonitega videonadzora nastaneta navadna škoda in izgubljeni dobiček redkeje. – Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 271.

⁸² Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 271.

⁸³ Finžgar A., 1985, str. 51.

⁸⁴ Pri zahtevku za plačilo denarne odškodnine mora oškodovanec dokazati vse elemente, ki so potrebni za nastanek odškodninske terjatve. – Koman Perenič L., Pravosodni bilten 3/2001, str. 134 in 135. Sam poseg v osebne pravice še ne pomeni pravno priznane nepremoženjske škode. Priznana je samo tista oblika nepremoženjske škode, ki jo določa zakon in pri kateri se določeni posegi v osebne pravice odražajo v trpljenju.

Nedenarna oblika odškodnine pride v poštev predvsem pri varovanju tistih človekovih pravic nepremoženjske narave, pri katerih je mogoče kršitev odkloniti s subjektivno vzpostavitevijo v prejšnje stanje, ki naj oškodovanca privede v stanje, v kakršnem bi bil, če ne bi bilo kršitve.⁸⁵ Kršitev osebnostne pravice še ne pomeni, da gre za pravno priznano nepremoženjsko škodo. Poseg v osebnostno pravico je podlaga za denarno odškodnino le, če je imel za posledico telesne ali duševne bolečine ali strah.⁸⁶

Na drugi strani pa lahko posameznik na podlagi prvega odstavka 179. člena OZ zahteva pravično denarno odškodnino za pretrpljene duševne bolečine zaradi razžalitve dobrega imena in časti ali okrnitve svobode ali osebnostne pravice. V primeru kršitve osebnostne pravice zaradi nezakonitega videonadzora oškodovancu pripada pravična denarna odškodnina za prestane telesne ali duševne bolečine ali strah, ne glede na premoženjsko škodo in tudi tedaj, če premoženjske škode ni, če okoliščine primera, zlasti pa stopnja bolečine in strahu ter njihovo trajanje to opravičujejo.

V nekaterih primerih lahko s kršitvijo osebnostne pravice kršitelju nastane premoženjska korist, ki je neupravičena. V takem primeru ima posameznik možnost varovati svoje osebnostne pravice z obogatitvenim zahtevkom, pri katerem gre za neupravičeno uporabo tuje osebne dobrine za pridobitev premoženjske koristi.⁸⁷

S 181. členom Zakona o pravnem postopku (Uradni list RS, št. 73/07, 45/08, 45/08, 111/08, 57/09, 12/10, 50/10, 107/10, 75/12, 40/13, 92/13, 10/14, 48/15, 6/17, 10/17) je dopustna tudi ugotovitvena tožba, na podlagi katere lahko upravičenec zahteva, da sodišče ugotovi, da ima določeno osebnostno pravico oziroma da ugotovi, da toženec nima pravice, ki si jo lasti. Mogoča je torej samo ugotovitev obstoja pravice ali pravnega razmerja, ni pa mogoča tožba na ugotovitev resničnosti ali neresničnosti določene trditve. Pri osebnostnih pravicah gre praviloma za to, da sodišče ugotovi, da dejanje toženca pomeni protipravno kršitev določene osebnostne pravice.⁸⁸

Vrhovno sodišče RS se je večkrat odločilo, da prizadeti lahko izbira med pravnimi sredstvi, ki jih za varstvo človekovih pravic omogoča pravni red.⁸⁹ Posameznik se lahko sam odloči, katera pravna sredstva bo uporabil za varovanje svojih osebnostnih pravic, saj se različna pravna sredstva ne izključujejo med seboj.

⁸⁵ Koman Perenič L., Pravosodni bilten 3/2001, str. 134.

⁸⁶ Jadek Pensa D. v: Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), 2003, str. 1019.

⁸⁷ Novak B. v: Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., 2011, str. 271 in Finžgar A., 1985, str. 58.

⁸⁸ Finžgar A., 1985, str. 44.

⁸⁹ Koman Perenič L., Pravosodni bilten 3/2001, str. 151. Glej na primer sodbo Vrhovnega sodišča RS, št. II Ips 582/1996 z dne 22. 4. 1998 – baza IUS-Info ali sodbo Vrhovnega sodišča RS, št. II Ips 120/1998 z dne 15. 7. 1999 – baza IUS-Info.

7. PRIMERI KRŠITEV OSEBNOSTNIH PRAVIC IN NEZAKONITO IZVAJANJE VIDEONADZORA

Ljudje se vsakodnevno srečujemo s pravico do varstva zasebnosti, ki pa je velikokrat tudi kršena, pa se tega niti ne zavedamo. Naloga Informacijskega pooblaščenca je, da varuje osebne pravice posameznikov in preprečuje ter odpravlja kršitve teh pravic. Vsak posameznik se lahko pritoži Informacijskemu pooblaščenču, če meni, da nekdo krši določbe ZVOP-1. Informacijski pooblaščenec je pristojen za vodenje inšpekcijskega nadzora, v okviru katerega izda upravno odločbo, s katero lahko prepove določeno ravnanje in določi ukrepe za odpravo kršitve. Na drugi strani pa lahko vodi tudi postopek o prekršku, ki se zaključi z izdajo odločbe o prekršku.

Kot je vidno iz letnih poročil Informacijskega pooblaščenca so opravljeni inšpekcijski nadzori nad izvajanjem videonadzora največkrat ugotovili nepravilnosti v zvezi z vodenjem evidence posnetkov videonadzornega sistema, ker upravljavci niso zagotovili kataloga zbirke osebnih podatkov, ker podatkov iz kataloga niso posredovali Informacijskemu pooblaščenču. Obvestila o tem, da se izvaja videonadzor, so bila večinoma pomanjkljiva, saj v skladu s 74. členom ZVOP-1 niso vsebovala vseh informacij. Pogosto so bila premajhna ali pa jih je bilo premalo, mnogokrat so bila postavljena tudi na neprimernih krajih. Inšpekcije so odkrile tudi primere izvajanja videonadzora v slačilnicah; predstojniki pred začetkom izvajanja videonadzora ali pozneje niso izdali pisne odločitve za izvajanje videonadzora oziroma v tej odločitvi niso pojasnili razlogov za njegovo uvedbo; zaposleni pred začetkom izvajanja videonadzora o tem niso bili pisno obveščeni; za izvajanje videonadzora v večstanovanjskih stavbah ni bila pridobljena pisna privolitev solastnikov, ki imajo v lasti več kot 70 odstotkov solastniških deležev; odkrito je bilo tudi izvajanje videonadzora v večstanovanjskih hišah, pri katerem se je dogajanje, ki so ga spremljale kamere, sproti predvajalo na posebnem kanalu interne kableske televizije.

Do danes je Informacijski pooblaščenec odkril največ kršitev glede nezakonitega izvajanja videonadzora leta 2011 (39 kršitev) in leta 2012 (45 kršitev). Od leta 2012 se je število kršitev zmanjšalo, povprečno jih je okoli 20 na leto. Menim, da se ljudje vse bolj zavedajo pravnih posledic nezakonite uvedbe videonadzora, zato je tudi kršitev vse manj. Prav tako se vse bolj poudarjajo pravice posameznikov in posegi v njihove pravice, zato so tudi izvajalci videonadzora pazljivejši pri izvajanju videonadzora, da ne bi prišlo do kršitev in posegov v pravice drugih posameznikov.

Zanimivi so podatki iz letnih poročil Informacijskega pooblaščenca, ki jih pripravlja v skladu s 14. členom ZInfP. Leta 2006 je Informacijski pooblaščenec izdal odločbo o prekršku zunanjetrgovinskemu podjetju, ki je v specializirani blagovni hiši izvajalo videonadzor v delovnih prostorih zunaj delovnega mesta, in sicer v garderobah oziroma slačilnicah za pomerjanje oblačil. S tem je kršil določbo 77. člena ZVOP-1, saj je izrecno prepovedano izvajati videonadzor v garderobah. Tako je izvajalec videonadzora močno posegel v zasebnost in dostojanstvo posameznikov, ki so se preoblačili v kabinah, s čimer je kršil tudi ustavne pravice do osebne dostojanstva, varnosti in zasebnosti. V inšpekcijskem nadzoru je Informacijski pooblaščenec še ugotovil, da so se nezakoniti posnetki hranili v trgovini, da dostop do videonadzornega sistema ni bil zaščiten, niti ni bila vodena evidenca pregledovanja posnetkov.⁹⁰

V enem izmed inšpekcijskih postopkov je bilo tudi ugotovljeno, da je izvajalec videonadzora kršil ZVOP-1, ker je videonadzor uporabil za odkrivanje in dokazovanje prekrškov v zvezi z napačnim odlaganjem komunalnih odpadkov ali napačnim parkiranjem. Taka uporaba videoposnetkov je bila v neskladju z nameni, zaradi katerih so posnetke shranjevali (zagotavljanje varnosti ljudi in premoženja). Informacijski pooblaščenec je zaključil, da je zakonit namen, zaradi katerega se lahko izvaja videonadzor, zagotavljanje varnosti ljudi in varovanje premoženja, česar pa v tem primeru ni bilo.⁹¹

V naslednjem inšpekcijskem nadzoru je Informacijski pooblaščenec ugotovil kršitev s strani občine, ki je izvajala videonadzor z namenom izrekanja sankcij zaradi napačnega parkiranja na javnih površinah. Tako je lahko občinski redar v pisarni gledal video posnetke in na njihovi podlagi izdajal plačilne naloge, kar pa ni zakoniti namen izvajanja videonadzora.⁹²

Tudi leta 2012 je Informacijski pooblaščenec ugotovil nezakonito izvajanje videonadzora v garderobah. Zoper izvajalca videonadzora je bil uveden inšpekcijski postopek zaradi izvajanja videonadzora v garderobi fitnes studia. V postopku je bilo ugotovljeno, da je izvajalec z eno kamero snemal celotno območje recepcije, ki se nahaja ob vhodu v prostore fitnes studia, dve kameri pa sta bili nameščeni v moški garderobi. Po ZVOP-1 se videonadzor znotraj delovnih prostorov izvaja le v izjemnih primerih, ki jih zakon določa v 77. členu. Izrecno pa je prepovedano izvajati videonadzor v garderobah, saj se s takim nezakonitim videonadzorom močno poseže v zasebnost posameznikov. Izvajalec je navedel, da je želel z videonadzorom zagotavljati varnost premoženja, pri tem pa ni pojasnil, katero premoženje želi varovati na

⁹⁰ Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2006 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/letna_porocila_2006.pdf (30. 6. 2018).

⁹¹ Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2010 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2010_net.pdf (1. 9. 2018).

⁹² Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2010 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2010_net.pdf (1. 9. 2018).

celotnem območju recepcije in kdo ogroža to premoženje. Glede videonadzora recepcije je Informacijski pooblaščenec zavzel stališče, da bi bil dopusten tak videonadzor, ki bi snemal zgolj tisto območje recepcije, kjer je blagajna.⁹³

Leta 2014 je Informacijski pooblaščenec vodil inšpekcijski postopek zaradi izvajanja videonadzora na vhodu v krajinski park. V postopku je bilo ugotovljeno, da je izvajalec videonadzora uporabil tri kamere, s katerimi je snemal vstop v krajinski park. Informacijski pooblaščenec je tehtal interese zasebnega sektorja na eni in interese posameznika, na katerega se nanašajo osebni podatki, na drugi strani. Izvajalec naj bi uvedel videonadzor z namenom občasne kontrole prometa, občasne kontrole pobiranja vstopnine, pridobitve evidence prometa v sezoni, ko ne pobirajo vstopnine, ter snemanja dnevne slike stanja vremena za potrebe Arso in turizma. Informacijski pooblaščenec je ocenil, da z videonadzorom na vhodu v krajinski park izvajalec ne izvršuje nobenih zakonitih interesov, ki bi prevladali nad interesi posameznikov, ki obiskujejo krajinski park, saj bi lahko nadzor nad pobiranjem vstopnin v krajinski park zagotovil s postavitvijo avtomata za plačilo vstopnine pri zapornici. Vse namene bi lahko izvajalec dosegel z milejšimi ukrepi, s katerimi ne bi prišlo do obdelave osebnih podatkov in do posegov v zasebnost obiskovalcev krajinskega parka. Ostale namene bi lahko izvajalec dosegel s panoramskimi kamerami, ki bi prikazovale na primer vreme ali razmere v gorah.⁹⁴

Istega leta je Informacijski pooblaščenec vodil inšpekcijski postopek proti izvajalcu videonadzora, ki je izvajal videonadzor nad prostori in okolico doma starejših občanov, delovnimi prostori, prostori za stanovalce (razen njihovih sob) ter fitnesom, lokalom in telovadnico. Izvajalec naj bi izvajal videonadzor z namenom preprečevanja kraj ter fizičnih napadov nad stanovalci in zaposlenimi. Informacijski pooblaščenec je zaključil, da je vzpostavitev videonadzora predstavlja pretiran poseg v zasebnost stanovalcev in zaposlenih, saj bi lahko izvajalec namene uvedbe videonadzora dosegel z milejšimi sredstvi. Upravičenost uvedbe videonadzora se presoja od primera do primera, kar pomeni, da se ta lahko uvede le, kadar ni na razpolago drugega milejšega sredstva za zagotovitev ciljev. Prav tako je še dodal, da se z videonadzorom dejansko ne varuje stanovalcev doma starejših občanov, saj videonadzor omogoča le naknaden pregled posnetkov in s tem eventualno olajša ugotavljanje preteklih dogodkov.⁹⁵

⁹³ Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2012 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2012-net.pdf (2. 8. 2018).

⁹⁴ Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2014 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_IP_2014.pdf (2. 8. 2018).

⁹⁵ Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2014 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_IP_2014.pdf (2. 8. 2018).

Kot lahko opazimo, prihaja do nezakonitega videonadzora in s tem posegov v osebne pravice posameznikov na različnih področjih. Informacijski pooblaščenec vsako leto ugotovi veliko kršitev na tem področju, na drugi strani pa prejme tudi veliko število prijav, ki se nanašajo na izvajanje videonadzora nad zasebnimi zemljišči. Videonadzor nad zasebnimi zemljišči ne spada v pristojnost Informacijskega pooblaščenca, zato tudi v takih primerih ne more ukrepati. Vendar pa to ne pomeni, da prizadeti posamezniki nimajo pravnega varstva zoper kršitelje. Ti lahko vložijo tožbo na sodišče, v povezavi z določbami OZ, ali sprožijo kazenski postopek z ovadbo policiji. Menim, da bi bilo potrebno v zakonu podrobno urediti tudi videonadzor javnih površin, saj velikokrat izvajalci videonadzora ne vedo, na katere določbe ZVOP-1 se lahko opirajo, ko želijo izvajati videonadzor javnih površin.

8. ZAKLJUČEK

V današnjem času je zasebnost s hitrim razvojem sodobne tehnologije z vidika posameznika čedalje bolj ogrožena. Ker prihaja na ta način do posegov v osebne pravice posameznika, mora pravo določati, kdaj so taki posegi dopustni in kdaj ne. Eno izmed takšnih sredstev, s katerimi se dandanes vse bolj posega v zasebnost, je videonadzor. Čeprav je videonadzor kriminalitetno preventiven in pravno urejen z ZVOP-1, z njegovim izvajanjem pogosto prihaja do neupravičenih posegov v osebne pravice posameznika.

Z videonadzorom nastaja zbirka osebnih podatkov, kar posledično zahteva določene omejitve in pogoje, med drugim je treba imeti postavljeno obvestilo o izvajanju videonadzora in zagotoviti, da je dostop do podatkov zavarovan pred nepooblaščenimi osebami. Ugotovila sem, da velikokrat prihaja do nezakonitih posegov v osebne pravice predvsem z videonadzorom na javnih površinah. Z namenom zaščite premoženja so na primer v trgovskih centrih preko videonadzora v garderobah opazovali svoje stranke, s čimer so globoko posegli v njihove pravice. Potrebna bi bila zakonska ureditev videonadzora na javnih površinah, saj ga trenutno veljavni ZVOP-1 ne določa. Predlog ZVOP-2 je poskušal to področje urediti, vendar kasneje ni bil sprejet zaradi prenehanja mandatne dobe Državnega zbora.

Prav tako ugotavljam, da številni primeri kažejo na to, da posamezniki, ki uporabljajo videonadzorne kamere za domačo uporabo, ne zavarujejo dostopa do videoposnetkov z gesli oziroma so ta pogosto zelo enostavna. Nezavarovan dostop do videonadzornih kamer, ki so povezane preko interneta, omogoča zlonamernim osebam, da se nepooblaščno in brez vednosti pristojnih seznanijo s tem, kar se dogaja v podjetjih ali celo v prostorih posameznikovega stanovanja.

O novostih moderne tehnologije je treba ljudi informirati, da ne bo prihajalo do zlorab. Vsi ljudje, predvsem otroci in starejši, so premalo osveščeni o svojih pravicah, hkrati se pa ne zavedajo, da so pogosto žrtev prekomernega videonadzora, ki ga lahko določeni posamezniki zlorabijo v svojo korist.

Pravne in fizične osebe se vsakodnevno srečujejo z vprašanji, na katera jim ZVOP-1 ne daje odgovorov. Posamezna določila ZVOP-1 so v nasprotju s Splošno uredbo o varstvu podatkov, zato upam, da bodo pripravljavci slovenske zakonodaje pripravili tak predlog novega zakona o varstvu osebnih podatkov, ki bo celovito uredil to področje.

9. LITERATURA

1. Finžgar A., Osebnostne pravice. Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Ljubljana, 1985;
2. Juhart M. (red.), Plavšak N. (red.), Obligacijski zakonik s komentarjem. GV Založba, Ljubljana, 2003;
3. Juhart M., Možina D., Novak B., Polajnar-Pavčnik A., Žnidaršič Skubic V., Uvod v civilno pravo. Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, 2011;
4. Kaučič I., Grad F., Ustavna ureditev Slovenije. GV Založba, Ljubljana, 2008;
5. Koman Perenič L., Posegi v osebnostne pravice. Pravosodni bilten 3/2001, str. 133-153;
6. Markovič Z., Brajnik M., Slovenski poskus št. 1 oziroma prvi osnutek Zakona o varstvu osebnih podatkov. Pravna praksa 43/2017, str. 23-25;
7. Novak B., O naravi osebnostnih pravic. Podjetje in delo 6-7/2000, str. 991-999;
8. Novak B., Odškodnina za duševne bolečine zaradi kršitve osebnostnih pravic. Zbornik znanstvenih raziskav, 1998, str. 227-252;
9. Novak B., Video nadzor in snemanje prostorov, delov in naprav v večstanovanjski hiši v luči osebnostnih pravic. Pravniki 9-10/1999, str. 531-545;
10. Pavčnik M. (ur.), Polajnar-Pavčnik A. (ur.), Wedam-Lukić D. (ur.), Temeljne pravice. Cankarjeva založba, Ljubljana, 1997;
11. Pirc Musar N., Bien Karlovšek S., Bogataj J., Prelesnik M., Žaucer A., Zakon o varstvu osebnih podatkov s komentarjem. GV Založba, Ljubljana, 2006;
12. Polajnar-Pavčnik A., Nekateri civilnopravni vidiki varstva pred posegi v človekovo zasebnost. Podjetje in delo 5-6/1994, str. 531-535;
13. Sajovic B., O pravni naravi osebnostnih pravic. Časopisni zavod Uradni list Republike Slovenije, Ljubljana, 1996;
14. Savkovič J., Video nadzor z vidika varstva osebnih podatkov. Pravna praksa 14/2004, str. 28-34;
15. Skubic Z., Videonadzor javne poti v zasebne namene po pravu EU načeloma dopusten. Pravna praksa 49-50/2014, str. 29-30;
16. Šturm L. (ur.), Komentar Ustave Republike Slovenije. Fakulteta za podiplomske državne evropske študije, Ljubljana, 2002;
17. Tovornik T., Dolžnost zavarovanja videonadzornega sistema. Pravna praksa 11/2017, str. 25;

18. Wedam-Lukić D., Varstvo osebnih podatkov v civilnih sodnih postopkih. Podjetje in delo 5-6/1996, str. 914-920;
19. Završnik A., Videonadzor v Sloveniji. Pravna praksa 35/2014, str. 33;
20. Žurej J., Pravica do zasebnosti. Zbornik znanstvenih razprav, 2001, str. 289-311.

10. SODNA PRAKSA

10.1 SODNA PRAKSA ESČP

1. Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice, št. 44647/98 (Peck proti Združenemu kraljestvu) z dne 28. 1. 2003 – baza ESČP HUDOC;
2. Sodba Evropskega sodišča za človekove pravice, št. 20605/92 (Halford proti Združenemu kraljestvu) z dne 25. 6. 1997 – baza ESČP HUDOC.

10.2 SLOVENSKA SODNA PRAKSA

1. Odločba Ustavnega sodišča, št. U-I-219/03 z dne 1. 12. 2005, Uradni list RS, št. 118/2005;
2. Odločba Ustavnega sodišča, št. U-I-238/99 z dne 9. 11. 2000, Uradni list RS, št. 102/99, Uradni list RS, št. 113/2000;
3. Sodba Višjega sodišča v Mariboru, št. III Kp 37867/2017 z dne 16. 5. 2018 – baza IUS-Info;
4. Sodba Vrhovnega sodišča RS, št. II Ips 120/1998 z dne 15. 7. 1999 – baza IUS-Info;
5. Sodba Vrhovnega sodišča RS, št. II Ips 582/1996 z dne 22. 4. 1998 – baza IUS-Info.

10.3 TUJA SODNA PRAKSA

1. Odločba nemškega Zveznega ustavnega sodišča št. BVerfG, 1 BvR 209, 269, 362, 420, 440 in 484/83 z dne 15. 12. 1983 na URL:
<https://www.telemedicus.info/urteile/Datenschutzrecht/88-BVerfG-Az-1-BvR-209,-269,-362,-420,-440,-48483-Volkszaehlungsurteil.html> (12. 9. 2018);
2. Sodba Kasacijskega sodišča Francije, št. 99-42.942 (Societe Nikon France proti M. Onof) z dne 2. 10. 2001 na URL:
https://www.courdecassation.fr/jurisprudence_2/chambre_sociale_576/kehrig_avocat_7946.html (9. 8. 2018);
3. Sodba Sodišča EU, št. C-212/13 z dne 11. 12. 2014 (František Ryneš proti Úřad pro ochranu osobních údajů) – baza CURIA.

11. PRAVNI PREDPISI

1. Ustava Republike Slovenije (URS), Uradni list RS, št. 33/91- I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 69/04, 69/04, 68/06, 47/13, 47/13, 75/16;
2. Evropska konvencija o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (EKČP), Uradni list RS, št. 33/94, Mednarodne pogodbe, št. 7/94;
3. Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah (MPDPP), Uradni list SFRJ, št. 7/71 in Uradni list RS, št. 35/92, Mednarodne pogodbe, št. 9/92;
4. Splošna deklaracija človekovih pravic, Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/18;
5. Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 2016/679 z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES, Uradni list L 119, 4. 5. 2016;
6. Uredba Evropskega parlamenta in Sveta 45/2001 z dne 18. decembra 2000 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah in organih Skupnosti in o prostem pretoku takih podatkov, Uradni list L 008, 12. 1. 2001;
7. Direktiva Evropskega parlamenta in Sveta 95/46/ES z dne 24. oktobra 1995 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov, Uradni list L 281, 23. 11. 1995;
8. Kazenski zakonik (KZ-1-UPB2), Uradni list RS, št. 50/12, 6/16, 54/15, 38/16, 27/17;
9. Obligacijski zakonik (OZ-UPB1), Uradni list RS, št. 97/07, 64/16, 20/18;
10. Stanovanjski zakonik (SZ-1), Uradni list RS, št. 69/03, 18/04, 47/06, 45/08, 57/08, 62/10, 56/11, 87/11, 40/12, 14/17, 27/17;
11. Zakon o detektivski dejavnosti (ZDD-1), Uradni list RS, št. 17/11;
12. Zakon o igrah na srečo (ZIS-UPB3), Uradni list RS, št. 14/11, 108/12, 11/14, 40/14;
13. Zakon o Informacijskem pooblaščenču (ZInfP), Uradni list RS, št. 113/05, 51/07;
14. Zakon o inšpekcijskem nadzoru (ZIN-UPB1), Uradni list RS, št. 43/07, 40/14;
15. Zakon o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol), Uradni list RS, št. 15/13, 23/15, 10/17;
16. Zakon o pravnem postopku (ZPP-UPB3), Uradni list RS, št. 73/07, 45/08, 45/08, 111/08, 57/09, 12/10, 50/10, 107/10, 75/12, 40/13, 92/13, 10/14, 48/15, 6/17, 10/17;
17. Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu posameznikov glede na avtomatsko obdelavo osebnih podatkov (MKVP), Uradni list RS – Mednarodne pogodbe, št. 3/94 in Uradni list RS, št. 86/04;

18. Zakon o Slovenski obveščevalno-varnostni agenciji (ZSOVA-UPB2), Uradni list RS, št. 81/06;
19. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP), Uradni list RS, št. 59/99, 57/01, 59/01, 73/04, 86/04;
20. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1), Uradni list RS, št. 86/04;
21. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-1-UPB-1), Uradni list RS, št. 94/07;
22. Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1), Uradni list RS, št. 17/11.

12. SPLETNI VIRI

1. Besedilo predloga zakona o varstvu osebnih podatkov na URL: https://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/izbranZakonAkt?uid=C1257A70003EE6A1C12582670045DF4F&db=kon_zak&mandat=VII&tip=doc (25. 6. 2018);
2. Dopolnilna odločba Informacijskega pooblaščenca št. 060-1/2006- z dne 8. 8. 2006 na URL: <https://www.ip-rs.si/vop/prenehanje-izvajanja-videonadzora-na-delovnem-mestu-382/> (19. 7. 2018);
3. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2006 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/letna_porocila_2006.pdf (30. 6. 2018);
4. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2010 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2010_net.pdf (1. 9. 2018);
5. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2011 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2011.pdf (2. 8. 2018);
6. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2012 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2012-net.pdf (2. 8. 2018);
7. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2014 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_IP_2014.pdf (2. 8. 2018);
8. Letno poročilo Informacijskega pooblaščenca za leto 2015 na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/porocila/Letno_porocilo_2015_web.pdf (2. 8. 2018);
9. Predlog ZVOP-2 generalnega sekretariata Vlade RS z dne 4. 4. 2018 na URL: http://www.mp.gov.si/fileadmin/mp.gov.si/pageuploads/mp.gov.si/novice/2018/ZVOP-2_NG_2_apr.pdf (4. 7. 2018);
10. Report containing guiding principles for the protection of individuals with regard to the collection and processing of data by means of video surveillance na URL: <https://rm.coe.int/168068416b> (18. 8. 2018);

11. Smernice glede izvajanja videonadzora Informacijskega pooblaščenca na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_o_videonadzoru_web.pdf (30. 8. 2018);
12. Smernice za upravnike večstanovanjski stavb na URL: https://www.ip-rs.si/fileadmin/user_upload/Pdf/smernice/Smernice_za_upravnike_vecstanovanjskih_stavb.pdf (22. 8. 2018);
13. Video nadzor in korporativna varnost na URL: https://www.fvv.um.si/rv/arhiv/2014-2/04_potokar_Androic.html (5. 8. 2018).